

## U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2024, č. j. 2 Az 22/2024-37,

### t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

### O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti výše zmíněnému rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který zamítl stěžovatelovu žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2024, č. j. OAM-1071/BA-BA01-ZA17-2023, kterým neudělil stěžovateli mezinárodní ochranu podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Stěžovatel jako azylově relevantní důvod tvrdil, že byl podporovatelem islámského vůdce jménem A. Z., který vyzýval ke sjednocení všech muslimů a svržení prezidenta Uzbekistánu. Tento vůdce pak následně uprchl do Sýrie a jeho přívrženci byli označeni za teroristy. Stěžovatel v této organizaci působil tak, že pomáhal lidem přecházet na jejich víru a předčítal z Koránu. Příbuzní mu přes telefon v roce 2018 nebo 2019 sdělili, že je proti němu oficiálně vedeno trestní stíhání, v té době již žil v Litvě. Dále byl v ČR odsouzen k trestu zákazu řízení dne X kvůli jízdě pod vlivem návykové látky. Stěžovatel odcestoval z Uzbekistánu v roce 2018 do Kazachstánu, poté pobýval v Litvě a Maďarsku, než přicestoval do České republiky v září nebo říjnu 2020.

[2] Žalovaný ve svém zamítavém rozhodnutí vycházel z výpovědí stěžovatele a shromážděných zpráv o zemi původu, neshledal přitom azylově relevantní skutečnost dle § 12 písm. a) zákona o azylu. Stěžovatel hovořil o podpoře A. Z., aktivním členství v jeho straně a šíření islámu. Podle otevřených internetových zdrojů se jedná o známého teroristu, který je hledán napříč státy z důvodu вербовání osob pro boj v Sýrii a Afghánistánu na straně teroristických organizací a dalších skupin vraždících ve jménu radikálního islámu.

Jedná se o organizaci potíranou napříč celým civilizovaným světem, nikoli jen v Uzbekistánu. Pokud se stěžovatel sám zařazuje mezi osoby pronásledované orgány činnými v trestním řízení kvůli terorismu, dospěl žalovaný k závěru, že se jedná o pronásledované osoby, ale nikoli z azylově relevantních důvodů. Trestní stíhání či prošetřování z důvodu trestné činnosti není bez dalšího pronásledováním ve smyslu zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012-46). Žalovaný rovněž zmiňuje pobytovou situaci stěžovatele od roku 2018 v Evropě, vystupování s falešnými doklady, nelegální převážení občanů Sýrie do Německa a agresivní a násilnické vystupování podložené zprávami o opakovaném napadání a vyhrožování pracovníkům správy uprchlických zařízení. Žalovaný neshledal ani důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Odkázal na svou předchozí argumentaci týkající se pojmu pronásledování ve vztahu k trestnímu řízení a uvedl, že situace v Uzbekistánu není vyhrocená do takové míry, jak stěžovatel nastínil (vraždy, zabíjení atd.). Země je nábožensky svobodná a její instituce striktně sekularizované. Náboženství přestalo být veřejným a politickým tématem. Stejně tak žalovaný dospěl k závěru, že nebyly splněny podmínky pro poskytnutí mezinárodní ochrany dle § 13, 14 a 14a zákona o azylu. Žalovaný rovněž konstatoval, že uzbeký právní řád neumožňuje uložit trest smrti za žádný trestný čin, a nenalezl žádnou okolnost, kvůli které by měl být stěžovatel po návratu popraven. Uzbekistán nebyl ani v minulosti zemí, ve které by k těmto skutečnostem docházelo. Stejně tak žalovaný akcentoval, že Uzbekistán se nenachází v žádném válečném konfliktu, tudíž obava stěžovatele, že by mohl být vyslán bojovat na frontu za ruskou armádu není opodstatněná. Stěžovatelova tvrzení nekorespondují s informacemi o zemi původu.

[3] V **žalobě** stěžovatel namítl nezákonnost rozhodnutí žalovaného, žalovaný dostatečně neposoudil skutečný stav věci, nezohlednil jeho rodinný a soukromý život v České republice a jeho aktuální zdravotní stav, který se začal zhoršovat. Stěžovatel namítá, že jeho otec byl v Uzbekistánu vystaven pronásledování od soukromých osob, přičemž ochrana ze strany státních orgánů absentuje z důvodu známostí a soukromých vazeb některých věřitelů. Namítl, že Česká republika je povinna dodržovat zásadu non-refoulement v souladu s čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

[4] **Městský soud** v odůvodnění rozsudku konstatoval, že stěžovatel odkazoval v žalobě na blíže nespecifikované „incidenty z minulosti“, aniž by je jakkoliv specifikoval, a ani neprokázal, že by vůči němu bylo v zemi původu vedeno trestní řízení. Stěžovatel se označil za podporovatele A. Z., který je spojován s podporou mezinárodního terorismu. V důsledku toho jsou v Uzbekistánu i všichni jeho podporovatelé označováni za teroristy. Stěžovatel sám vypověděl, že se v domovském státě účastnil shromáždění, které směřovalo ke sjednocení všech muslimů v Uzbekistánu. Dle městského soudu bylo zcela legitimní, pokud se uzbeké státní orgány snaží potírat podporu terorismu a náboženského fundamentalismu v zájmu zachování svého ústavního zřízení. Městský soud konstatoval, že podle zpráv o zemi původu přistoupil Uzbekistán k základním úmluvám v oblasti lidských práv a základních svobod, je členem OSN. Stěžovatel tak podle uvedeného má v zemi původu garantováno právo na obhajobu v trestním řízení. Stěžovatel rovněž neprokázal, že by měl v minulosti nějaké konkrétní problémy s uzbekými státními orgány nebo bezpečnostními složkami a hrozilo by mu tak reálné nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení. K dotčení stěžovatelova rodinného a soukromého života městský soud konstatoval, že na základě novely č. 173/2023 Sb., zákona o azylu od 1. 7. 2023 byl vypuštěn § 14a odst. 2 písm. d) (vycestování cizince by bylo v rozporu s mezinárodními závazky, tedy případně

pokračování

s čl. 8 Evropské úmluvy na ochranu lidských práv). Pokud stěžovatel namítá existenci partnerky a jejich společné dcery, přičemž obě nejsou české národnosti, městský soud nepominul čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, přitom uzavřel, že realizace soukromého a rodinného života či nejlepší zájem dítěte nejsou, s výjimkou případů hodných zvláštního zřetele, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Městský soud považoval za nepřipadnou argumentaci zásadou *non-refoulement*, neboť rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany nebylo rozhodnutím, v jehož důsledku by byl stěžovatel vyhoštěn nebo navrácen do země, kde by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy ze zakázaných důvodů. Z výše uvedených důvodů městský soud žalobu zamítl.

[5] V **kasační stížnosti** stěžovatel odkazuje na kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Dle stěžovatele se městský soud dostatečně nezabýval konkrétní situací stěžovatele a pouze převzal argumentaci žalovaného. Dále poukazuje na obsah subjektivních veřejných práv. Hlavní, resp. jedinou konkrétní stěžovatelovou námitkou je, že mu bude znemožněn jeho styk s nezletilou dcerou, nebude mít možnost podílet se na její výchově a nebude moci realizovat veškerá práva s tím související. V této souvislosti se dovolává čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a Úmluvy o právech dítěte, k jejichž porušení by v případě nuceného vycestování stěžovatele mohlo dojít. Stěžovatel je přesvědčen, že by toto ústavní právo mělo v demokratickém státě převážet nad skutečností neoprávněného pobytu a jeho postihu v podobě správního vyhoštění, které mu bylo v minulosti uloženo.

[6] Žalovaný ve **vyjádření ke kasační stížnosti** uvedl, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek městského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Stěžovatelem v průběhu správního řízení uvedené skutečnosti nelze v intencích judikatury, na kterou žalovaný odkazuje brát jako azylově relevantní, tak jak je předpokládá zákon o azylu; dle žalovaného se stěžovatel snaží o legalizaci pobytu na území ČR, k čemuž však neslouží zákon o azylu, nýbrž zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů. Stejně tak mezinárodní ochrana dle žalovaného neslouží k ochraně rodinného a soukromého života na území České republiky, jelikož se nejedná o azylově relevantní skutečnost. Navrhuje její zamítnutí pro nedůvodnost.

[7] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, se vzhledem k tomu, že se jedná o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. nejprve zabýval tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, tedy, zda kasační stížnost je přijatelná.

[8] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu

shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti zcela obecně poukazuje na to, že napadeným rozhodnutím dochází k zásahu do jeho veřejných subjektivních práv, což je důvodem přijatelnosti kasační stížnosti. Uvádí: „*Veřejná subjektivní práva jsou práva osob založená v právních normách, která umožňují a současně chrání určité chování ve vztazích k subjektům veřejné správy. Podle jejich obsahu je lze rozlišovat na práva směřující k tomu, aby se veřejná správa zdržela zásahů do svobody osob, dále práva na určitou činnost či plnění správy ve prospěch určitých osob a práva podílet se na správě věcí veřejných.*“ Konstatuje, že toto základní, spíše užší vymezení rozsahu veřejných subjektivních práv, bylo převzato i v judikatuře (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2019, č.j. 8 As 269/2019-27); to, že je potřebné pokusit se rozsah veřejných subjektivních práv vymezit nad rámec citovaného vymezení, dle stěžovatele vyplývá například z toho, že veřejná subjektivní práva se nemusí vztahovat jen k hmotněprávnímu postavení osoby, ale mohou mít čistě procesní význam v rámci určitého postupu orgánů veřejné správy, a dále například z toho, že existují veřejná subjektivní práva samosprávných (decentralizovaných) nositelů veřejné správy na participaci na výkonu veřejné správy; mezi skupinu veřejných subjektivních práv lze řadit skupinu práv, aby se veřejná moc zdržela nepřipustných zásahů do svobodné sféry jednotlivce. Tato argumentace je zcela obecná a není zřejmé, kam jí stěžovatel ve svém azylovém příběhu míří. Hlavní stěžovatelovou námitkou pak je, že mu bude znemožněn jeho styk s nezletilou dcerou, nebude mít možnost podílet se na její výchově a nebude moci realizovat veškerá práva s tím související. V této souvislosti se dovolává čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, ke kterému by v případě nuceného vycestování mohlo dojít. Stěžovatel je přesvědčen, že by toto ústavní právo mělo v demokratickém státě převážet nad skutečností neoprávněného pobytu a jeho postihu v podobě správního vyhoštění, které bylo v minulosti jeho osobě uloženo.

[10] Ve světle výše vymezených kritérií přijatelnosti Nejvyšší správní soud neshledal Nejvyšší správní soud z obsahu kasační stížnosti relevantní důvody svědčící přijatelnosti kasační stížnosti. Nejedná se o právní otázky, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, či které by dosavadní judikatura řešila rozdílně, nebo by bylo třeba učinit právní odklon. Nejvyšší správní soud neshledal ani zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[11] Pokud stěžovatel namítá, že městský soud převzal bez dalšího závěry žalovaného bez bližšího odůvodnění, proč je jeho rozsudek nepřezkoumatelný, nelze mu přisvědčit. Z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, jaký skutkový stav vzal městský soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, jakým způsobem postupoval při jejich posuzování a proč pokládá stěžovatelovy námitky za nedůvodné (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Nejvyšší správní soud ověřil, že se městský soud v napadeném rozsudku jednotlivě vyjádřil k uplatněným žalobním bodům, žádný z nich neopomněl a věcně a srozumitelně vypořádal veškeré žalobní námitky.

[12] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně konstatoval, že institut mezinárodní ochrany nelze chápat jako jeden z prostředků k legalizaci pobytu cizince na

pokračování

území ČR a nelze jej tedy využít jako „náhradní řešení“ v případech, kdy cizinec nesplňuje podmínky pro získání pobytového oprávnění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (viz např. rozsudky NSS z dne 17. 2. 2011, č. j. 2 Azs 50/2010-49, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-43 nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69).

[13] Nejvyšší správní soud podotýká, že předmětem soudního přezkumu není rozhodnutí správního orgánu ve věci pobytového oprávnění ani rozhodnutí o správním vyhoštění. Stěžovatel žádal o udělení mezinárodní ochrany. V posuzované věci proto nemá být hodnocena případná existence důvodů znemožňujících vycestování, nýbrž existence důvodů pro udělení mezinárodní ochrany jako souboru oprávnění a povinností, které stát v duchu mezinárodního uprchlického práva, potažmo mezinárodní ochrany lidských práv, poskytuje jednotlivcům, jimž ochranu není schopen poskytnout jejich stát původu (rozsudek NSS ze dne 5. 3. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-58, bod 35).

[14] Hlavní (resp. v podstatě jedinou) stěžovatelovou námitkou je, že mu bude znemožněn jeho styk s nezletilou dcerou, nebude mít možnost podílet se na její výchově a nebude moci realizovat veškerá práva s tím související. Stěžovatel je přesvědčen, že by toto ústavní právo mělo v demokratickém státě převážet nad skutečností neoprávněného pobytu a jeho postihu v podobě správního vyhoštění, které bylo v minulosti jeho osobě uloženo.

[15] Skutečnost, že v České republice žije stěžovatelova partnerka s dítětem, není dle judikatury Nejvyššího správního soudu důvodem pro udělení humanitárního azylu. Jak plyne z rozsudků ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004-60, a ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, bod 9, či usnesení NSS ze dne 18. 2. 2021, č. j. 5 Azs 311/2020-29, bod 14, sloučení rodiny, resp. zachování stávajících rodinných vazeb obecně nelze považovat za případ hodný zvláštního zřetele, pro který by mohl správní orgán humanitární azyl udělit, nejsou-li dány další významné skutečnosti, které by jeho udělení opodstatňovaly (např. přírodní katastrofa či vážné tělesné postižení apod.). Stěžovatel žádnou podobnou okolnost v řízení před žalovaným ani v následném soudním řízení neuvedl. Není nadto dán ani důvod pro poskytnutí doplňkové ochrany. Novelou zákona o azylu provedenou zákonem č. 173/2023 Sb. byl s účinností od 1. 7. 2023 zrušen § 14a odst. 2 písm. d), který stanovil možnost poskytnutí doplňkové ochrany, pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. (srov. též usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, č. 4589/2024 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelův soukromý a rodinný život z hlediska udělení mezinárodní ochrany za současného znění zákona o azylu není relevantní, což městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku náležitě vysvětlil v bodech 29-31, přičemž vycházel z relevantní právní úpravy a judikatury Nejvyššího správního soudu, z jejíhož rámce nevykročil.

[16] Nejvyšší správní soud neshledal důvody, které by mohly založit přesah vlastních zájmů stěžovatele, natož přesah svým významem podstatný. Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku městského soudu neshledal ani žádná pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Námitky uplatněné stěžovatelem dostatečně řeší dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu, od které soud neshledal důvod se v nyní posuzované věci odchýlit. Nejvyšší správní soud proto odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského (městského) soudu. Žalovaný, kterému by tudíž dle pravidla úspěchu v řízení náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady nad rámec správní činnosti nevynaložil, proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

#### **Poučení:**

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. května 2025

JUDr. Lenka Matyášová  
předsedkyně senátu